

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΥΦΗΜΕΣ ΜΝΕΙΕΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

Ο ποιητής Γιάννης Α. Φίλης ⁽¹⁾

“Μεταφορές του απογεύματος”, ο τίτλος του τελευταίου (8ου κατά σειρά) ποιητικού βιβλίου του καταξιωμένου ανά το πανελλήνιο και ως ποιητή, ξεχωριστού πνευματικού ανθρώπου της πόλης μας, με έντονη παρουσία στα δρώμενά της, πρώην πρύτανη του Πολυτεχνείου Κρήτης, Γιάννη Α. Φίλη. Το διάβασα δύο φορές μέχρι τώρα, γεμίζοντας (παλιά μου τέχνη κόσκινο) τα περιθώρια των 64 σελίδων του με σημειώσεις. Μια πριν απ’ την παρουσίασή του, που έγινε στη φιλόξενη αίθουσα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Χανίων απ’ την ειδική του είδους, αντιδήμαρχο Χανίων Βαρβάρα Περράκη και τον ίδιο τον Γιάννη Φίλη, την περασμένη Τετάρτη 4 Φεβρουαρίου και μια μετά, πριν αρχίσω να γράφω τις γι’ αυτόν σήμερα, εύφημες μνείες. Τι θέλει να πει αλήθεια ο ποιητής; Τι θέλει να πει στους πλήρεις, εκτός των άλλων με ανατροπές στίχους του, όπως «Δεν ξέρω άλλο τρόπο να μιλήσω./ Μονάχα η φαντασία μου δόθηκε». «Δεν ξέρω πόση ιστορία αντέ-

χουμε». «Η ζωή είναι μια σπάνια, μια σύντομη μεταφορά/ τόσο πολύ δεμένη στην κυριολεξία». «Εχω ζήσει εδώ όσο δικαιούμαι./ Χρόνο δεν είχα δύο φορές να ονειρευτώ». «Η γλώσσα είναι η πρώτη ύλη της αυταπάτης/ που χτίζει μεταφορές με ρήματα σε χρόνο αόριστο». «Λένε ότι το δελτίο καιρού κρατάει λίγες μέρες»... Αυτό που ο κάθε αναγνώστης τη δεδομένη χρονική στιγμή που τους διαβάξει προσλαμβάνει, θέλει να πει ο ποιητής, έχει γράψει, στο περίπου, στην περίφημη απάντηση που έδωσε στον Αλλαίν, ο Πωλ Βαλερύ. Σαν όραμα και σαν ακρόαμα, σαν αισθητική απόλαυση, μα και σαν πεδίο του αθλήματος πως γίνεται ο άνθρωπος - άνθρωπος... Ετσι είναι. «Οι λέξεις στον δρόμο τους με σύρουν,/ με εκθρονίζουν/ τη θέση μου παίρνουν χωρίς βιασύνη/ τις καταιγίδες αφηγούνται,/ τα αντίθετά τους,/ ένα χέρι μου προσφέρουν,/ την ιστορία μου επινοούν/ από μνήμης και φαντασίας/ χωρίς επιείκεια», μας λέει στο ποίημά του “Αυ-

τές οι λέξεις” ο Φίλης.

Οι λέξεις στον δρόμο τους σύρουν... Οι λέξεις στον δρόμο τους μας σύρουν... “Ταξιδεύοντας με τις λέξεις”, λοιπόν! Θα μπορούσε να είναι κι αυτός ο τίτλος της ποιητικής συλλογής του Γιάννη Φίλη, σκέφτομαι. Και γιατί η πρώτη, ακατέργαστη, ύλη των ποιημάτων του, είναι οι θύμψες και οι εντυπώσεις του από ταξίδια που έχουν σαν σημείο αναφοράς την πατρώα γη της ομηρικής Ασίνης και στάση ανεφοδιασμού το Ακρωτήρι των Χανίων, όπου κατοικεί μόνιμα εδώ και τρεις δεκαετίες περίπου. Ταξίδια σε χρόνους μακρινούς, ακόμα και πέραν των παιδικών του χρόνων, μέχρι τα χρόνια του Ομήρου για παράδειγμα, αλλά και σε τόπους μαγικούς όπως στον Ισημερινό και τον Αμαζόνιο... Η πρώτη ύλη!

Εκ των ων ουκ άνευ ότι ο Φίλης δεν έχει καμιά σχέση με τους αυτοαποκαλούμενους ποιητές οι οποίοι αραδιάζουν

με μοναδική ευκολία στίχους επί στίχων και τους ονομάζουν ποιήματα. «Η δουλειά εκφράζεται με την ανάγνωση πολλών, πάρα πολλών έργων άλλων λογοτεχνών κάθε εθνικότητας και το συνεχές γράψιμο. Για παράδειγμα αυτή η συλλογή που παρουσιάζω στα Χανιά, γράφτηκε πάνω από είκοσι φορές». Τα που είπε με έμφαση, σε μια εξομολογητική συνέντευξη που έδωσε στην Ελένη Φουντουλάκη (βλ. “Χ.Ν.” 4.2.2015), με αφορμή την παρουσίαση των “Μεταφορών του απογεύματος”. Χωρίς όλα τ’ άλλα. Πάντως, το ότι η ποίησή του είναι ένα άθροισμα ομνυμνων κλασμάτων με κοινό παρονομαστή μια ψυχή ραγισμένη εκ κατασκευής που θεάται τον κόσμο και τα δρώμενα με άκρα ευαισθησία και αριθμητές τις πολλές και ποικίλες επιστημονικές γνώσεις του, δεν το είπε. Αυτό εύκολα, άλλωστε, το διαπιστώνει ο όποιος αναγνώστης του...

Αρχαία Ασίνη

Το μικρό ακρωτήρι
μια αδιόρατη προεξοχή στο χάρτη
στη ράχη του ερείπια του χρόνου,
στην ξερή του κορφή διάφανη αγριλιά
έτοιμη με τον πρώτο άνεμο να φύγει.
Ο Αίολος στις σκόρπιες πέτρες ανάμεσα
ψιθύριζε στον Σίσυφο.

Γιάννης Φίλης, ωστόσο, το αποτολμά και το κάνει, «με γνώση και με τρόπο» για να χρησιμοποιήσω μια φράση απ’ τον “Ερωτόκριτο”. Τι καλύτερο απ’ το να απαγγέλει ο ίδιος ο ποιητής τα ποιήματά του και να μιλά για τις αφορμές που στάθηκαν οι πηγές της έμπνευσής του, χρησιμοποιώντας την εποπτεία, η άποψή του! Αυτή τη γραμμή, διανθισμένη με το γνωστό του χιούμορ, ακολούθησε ο Γιάννης Φίλης. Κάθε ποίημα με το ιστορικό του και τη σχετική ή σχετικές φωτογραφίες, με πρώτο

το “Λιμάνι της Σούδας”, τελευταίο το “Χάρτη της Ελλάδας” και ενδιάμεσα το “Γκαλάμπακος”, το “Ανάβαση στα 5.500 μέτρα στο όρος Τσιμποράσο”, “Το Ακρωτήρι” και το “Αμαζόνιος”. Λυπούμαι που δεν χωρούν σ’ αυτήν την εύφημη μνεία, όπως και κάποια αποσπάσματα, όπως σχεδιάζα, απ’ τις σημειώσεις που κράτησε ο ποιητής από την παραμονή του για 6 μήνες στο Εκουαδόρ, που ήταν και η βάση της ομιλίας του... Τι ναι ο κάβουρας, τι ναι το ζουμί του!

ΑΦΟΡΜΕΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΣΕΓΡΕΔΑΚΗ

Ελληνικές Απόκριες

Το Τριώδιο άνοιξε...

Οι “Τρεις Ωδές”, εξαιρετικό δείγμα της Βυζαντινής Υμνογραφίας για την Εκκλησία μας, θα επαναληφθούν και φέτος..., αλλά!!! Και τα εθιμικά ξεφαντώματα, που βοηθούν το κουρασμένο ελληνικό θυμικό -λόγω κρίσης- να επανακάμψει στα λογής - λογής βάσανα, καλά θα κρατήσουν - προφανώς- και αυτά!

...Αν και η ελληνική καρδιά του Καρναβαλιού κτυπά στην Αχαϊκή πρωτεύουσα, έχουμε κι άλλες δεκάδες Καρναβάλια σ’ όλη την πατρίδα, που επικεντρώνουν την αισθητική τους στο παραδοσιακό χρώμα...

Αναβιώνουν έθιμα, αφήνοντας τις ρίζες τους στο χρονικό φως του σήμερα, ρίζες που βρήκαν “χρώμα” πρόσφορο και γόνιμο, έθους, που καλύπτει τις αρχέγονες ανάγκες της ψυχής, για τόνωση, εκτόνωση και ευδαιμονία.

Παρελάσεις και χοροί, παραστάσεις, δρώμενα σπαρταριστά, διαγωνισμοί, ανταγωνισμοί, πειράγματα...

Ασφαλώς και το Καρναβάλι του **Ρίο Ντε Τζανέιρο** διαθέτει χρώματα και απολύει ζηλευτή ένταση κεφίου, στοιχεία ασύγκριτα με άλλα, σε ολόκληρη την υφήλιο.

Ομως, κι εμείς, εδώ, κοντά μας, δίπλα, παρά δίπλα στο δικό μας... Ρίο, το Ελληνικό, το “**Πατρινό γιορτάσι**”, δημοφιλέστατο και δυνατό, πραγματοποιείται κάθε χρόνο!

Μια ιδιαίτερα σημαντική διοργάνωση, που θα μπορούσε να διεκδικήσει τον τίτλο της κορυφαίας γιορτής του είδους, σε εύρος εννοείται Ελλάδας, και Ευρώπης, ίσως!

Πάτρα, ν... “**Καρναβαλο-πριγκιπέσσα**”!

Όλη τους την ψυχή δίνουν οι Πατρινοί και δεν θα υπερβάλλουμε αν τονίσουμε, ότι πολλοί, πάρα πολλοί είναι εκείνοι που ολόκληρο το χρόνο περιμένουν τις εκδηλώσεις του τελευταίου δεκαπενθημέρου, μετά το άνοιγμα του Τριωδίου...

Μια αναφορά στο ενδεικτικότερο δρώμενο, εντυπωσιακό, και ονομαστό, και πιπεράτο, με θιασώτες πολ-

λούς, αξίζει!

Τα “**Μπουρμπούλια**”.

Τα μπουρμπούλια λοιπόν, είναι γνωστά και ως χοροί με τα μαύρα ντόμινο. Στο Δημοτικό Θέατρο συγκεντρώνονται σε κάθε μπουρμπούλι, γυναίκες με μαύρα ντόμινο και μάσκες και άνδρες με μαύρα κουστούμια.

Ο χορός που ακολουθεί με τη βοήθεια του κρασιού, αλλά και της καλής διάθεσης, οδηγεί σε μια νύχτα με απρόοπτα και εκπλήξεις, για ορισμένους ίσως δυσάρεστες, όταν βγουν οι μάσκες και γίνουν τ’ αποκαλυπτήρια...

Το τελευταίο **Σάββατο της Αποκριάς** και πριν από τη Μεγάλη Κυριακάτικη Παρέλαση των καρναβαλιστών και των αρμάτων, γίνεται ο χορός του “**Μαύρου Ντόμινο**”, που ουσιαστικά πρόκειται για το επίσημο μπουρμπούλι, με ιδιωτικό χαρακτήρα και ατομικές προκλήσεις.

Και αφού σταθήκαμε στα θαυμάσια μπουρμπούλια καλό είναι να... ανηφορίσουμε προς Νάουσα μεριά, που “καρναβαλίζει” με τις “**Μπούλες**” της! Μπούλες, γενίτσαροι και ροή τσίπουρου συνεχής και εν αφθονία!

Είναι άνδρες, και οι γενίτσαροι και οι μπούλες, μεταμφιεσμένοι με φουστάνες και “**γκιρντάνια**”, κρίκους βαρείς στη μέση και το λεγόμενο “**πρόσωπο**”. (Δηλαδή ένα λευκό κερωμένο πανί, με ζωγραφιστό **μουστάκι**) εξάλλου, να θυμηθούμε ότι το “πρόσωπο”, “προσωπείο”, “Μάσκα”, είναι εξάρτημα αποκριάτικο, σ’ όλες τις οργανώσεις του κόσμου και στη χώρα μας προσλαμβάνει άλλο έναν συμβολισμό του κύρους του ρόλου που υποδύεται, κι έχει την αρχή του, στη θεατρική διαδικασία.

Οι Γενίτσαροι λοιπόν και οι Μπούλες σ’ ένα πλήθος, ορμητικό, ζωντανό και πανέτοιμο για ξεφάντωμα μέσα στον κόσμο, παίρνει την... άδεια από τον δήμαρχο της πόλης, για ν’ αρχίσει τον δημόσιο χορό!

Το ωραίο γλέντι της Αποκριάς!

Καλές Απόκριες, Χρόνια Πολλά.

Ο ποιητής Γιάννης Α. Φίλης ⁽²⁾

Σπουδαίο γεγονός στα δρώμενα της μικρής μας πόλης η παρουσίαση των “Μεταφορών του απογεύματος”, όπως και η παρουσίαση κάθε βιβλίου του Γιάννη Φίλη, άλλωστε. Για πνευματική πανδαισία έκανε λόγο ένας φίλος μου που δεν είχε τύχει άλλη φορά σε “φίλια” (για τον Φίλη και με τον Φίλη) εκδήλωση. Μια πνευματική πανδαισία που κράτησε μόλις πενήντα πέντε λεπτά (τι καλά να τελειώνει μια

εκδήλωση και να θέλουν όλοι όσοι την παρακολούθησαν να κρατήσει κι άλλο!) σε μια κατάμεστη από κόσμο αίθουσα.

Αψογη... η προετοιμασία του εδάφους για να δώσει, ας μου επιτραπεί η έκφραση... τα ρέστα του ο ποιητής, μετά τον αγαπητικό χαιρετισμό του προέδρου του Επιμελητηρίου Γιάννη Στρογγυλού και την αισθαντική ομιλία της Βαρβάρας. Δεν είναι το σύνηθες να παρουσιάζει το βιβλίο του ο δημιουργός του, είναι αλήθεια. Ο

Καφές

illy

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

Καφεκοπτείο

ΒΑΣ. ΑΡΧΟΝΤΑΚΗ Α.Ε.

Μουσούρων 45 - τηλ. 52384

Μεσογειακοί Καθαρισμοί

ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΑΕΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΜΙΝΑΔΑΣ ΤΖΑΚΙΟΥ με ρομπότ 27490

ISO 90012008 ΤΗΛ. 27490

ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΕΙΣ!

28210 72300

ΓΕΩΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΕ

ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΕΙΣ ΧΑΝΙΩΝ

ΕΝΤΟΜΟΚΤΟΝΙΕΣ ΜΥΟΚΤΟΝΙΕΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΓΙΑ HACCP - ISO

τηλ. 2821 099947 6932 539132

Μ. Γ. ΠΕΝΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ

ΥΓΙΕΙΝΟΛΟΓΟΣ Τ.Ε.

mpenthe@yahoo.gr

ΕΝΑΡΞΗ ΙΑΤΡΕΙΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Μ. ΠΑΛΗΟΣ

Χειρουργός-Ωτορινολαρυγγολόγος

Μιχελιδάκη 11, 1ος όροφος
τηλ. ιατρείου: **28210 08295**
τηλ. κλινικής: **28210 52688**
κιν.: **6972 677299**

Καθημερινά 09.00-14.00 & 18.30-21.00
Τετάρτη απόγευμα & Σάββατο κλειστά

ΙΚΤΕΟ ΧΑΝΙΩΝ

ΤΗΛ. 28210 88900

www.ikteo-chanion.gr